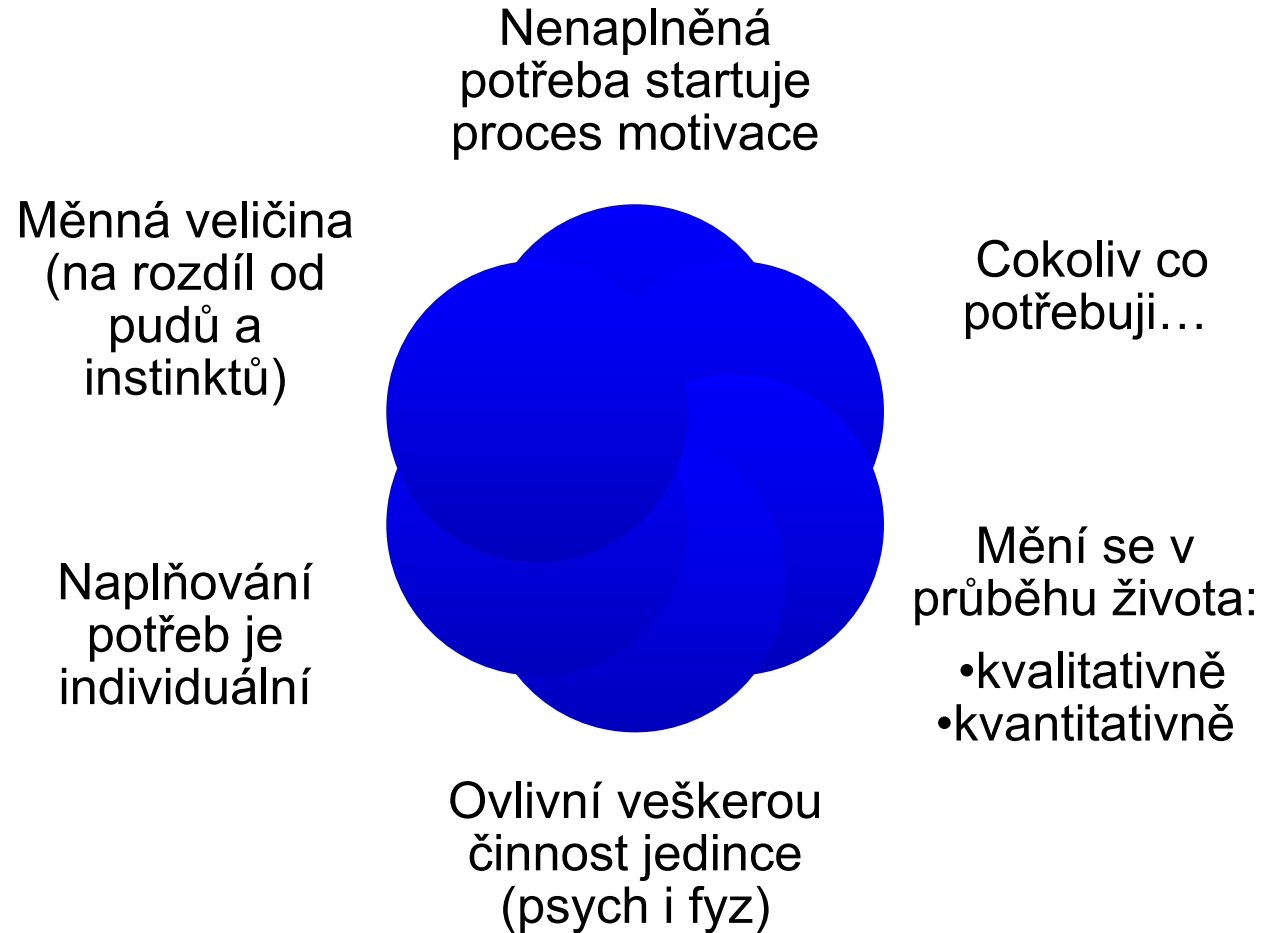

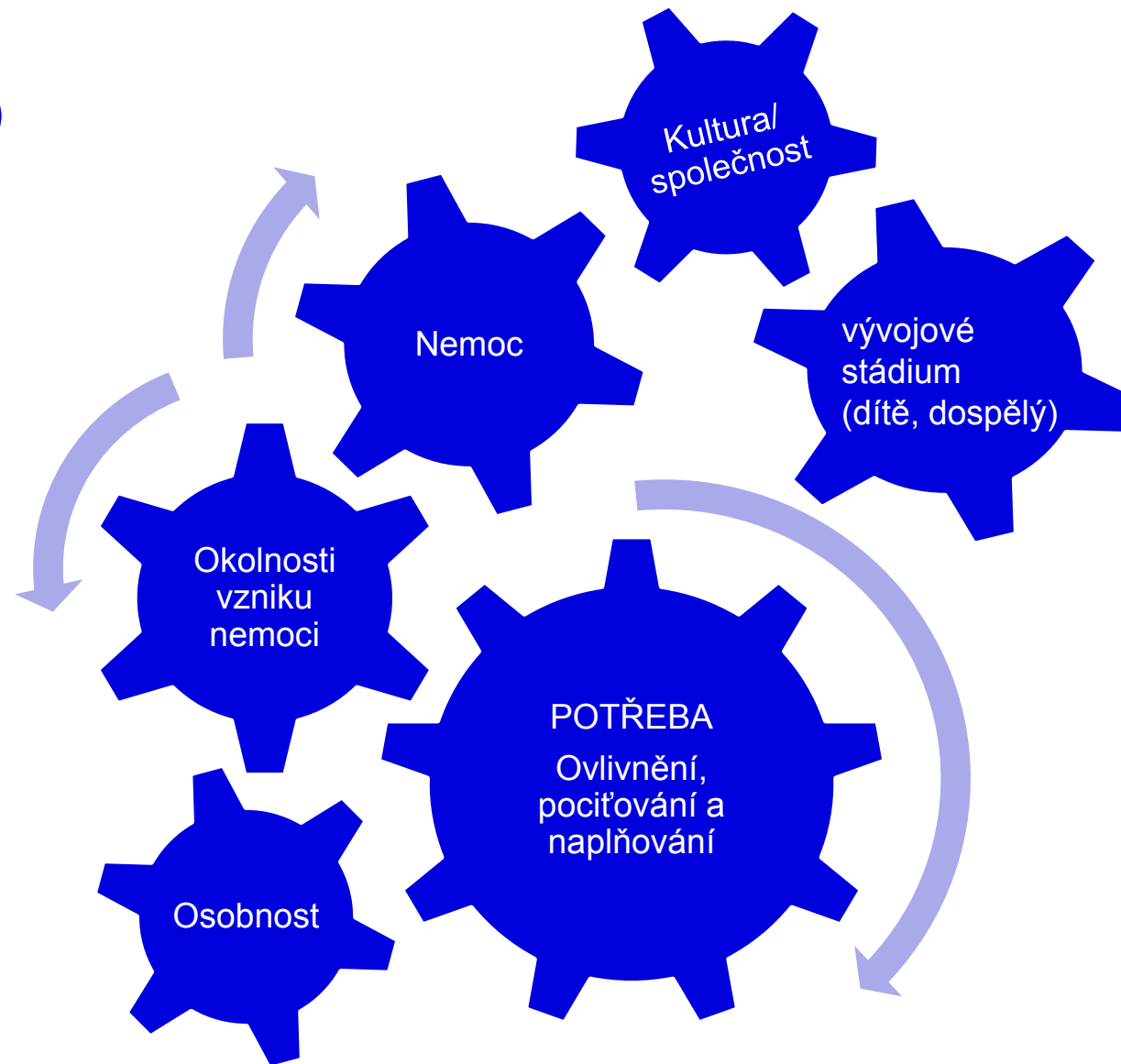
Teorie lidských potřeb

Charakteristickým rysem moderního ošetrovatelství je vyhledávání a plánovité uspokojování potřeb zdravých i nemocných

POTŘEBA

Ovlivnění potřeby (1)

Ovlivnění potřeb (2)

Nemoc

- znemožní či znesnadní naplňování potřeb

Osobnost člověka

Vývojové stádium jedince
(dítě, dospělý, starý)

- ovlivní vyjadřování a naplňování potřeby

Okolnosti vzniku nemoci
(hospitalizace, doma)

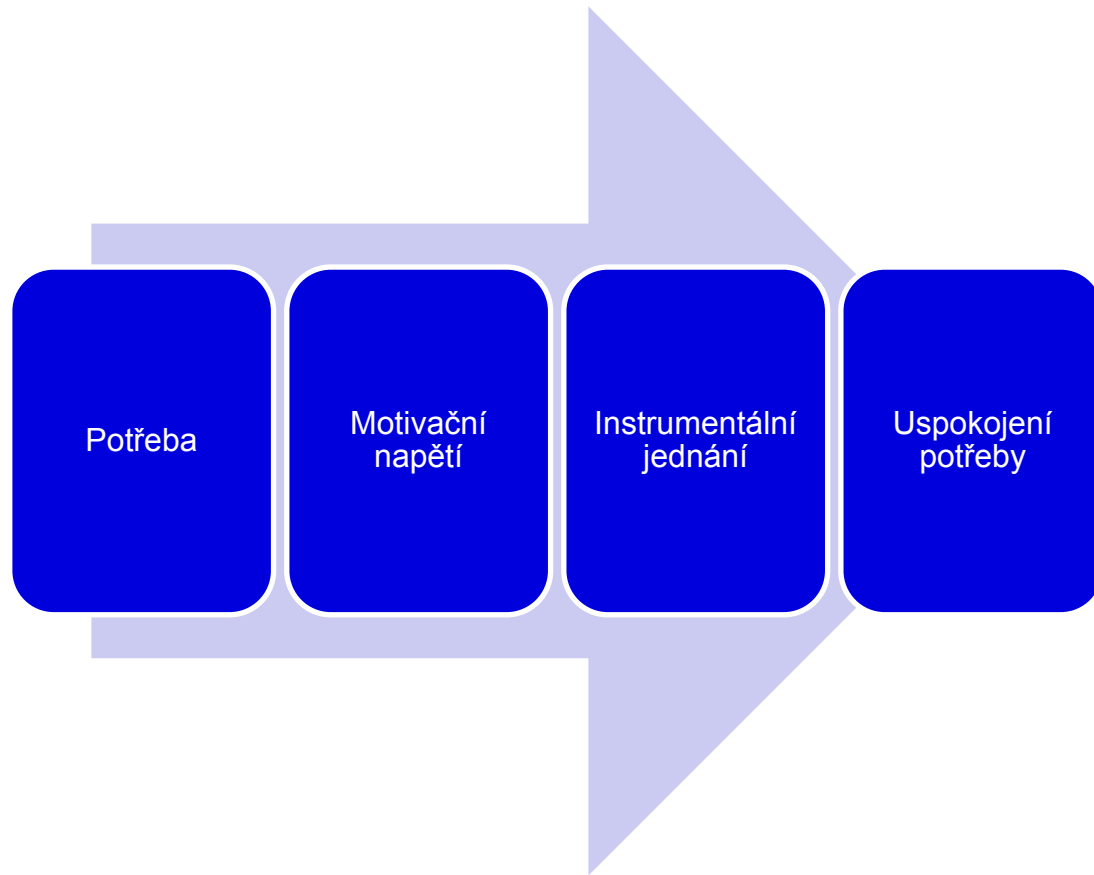
Mezilidské vztahy, sociální
postavení, kultura

Motivace

- potřeba startuje proces motivace
- potřeba určuje směr, sílu a délku trvání chování
- většina našeho chování je řízena motivací
- potřeby lze naplňovat zdravým či škodlivým způsobem

- Vědomá motivace** -uvědomujeme proč něco děláme
- Nevědomá motivace** -neuvědomujeme proč něco děláme

Schéma motivace

Abraham H. Maslow

- žil 1908-1970
- Holisticko dynamický model
- vytyčil přednostní vnímání a prožívání dysfunkce v fyziologických potřebách
- po naplnění potřeb v nižších patrech pyramidy se do popředí dostanou potřeby z vyšších pater
- vychází z ní i mnoho ošetrovatelských modelů a teorií

Teorie Abrahama H. Maslowa

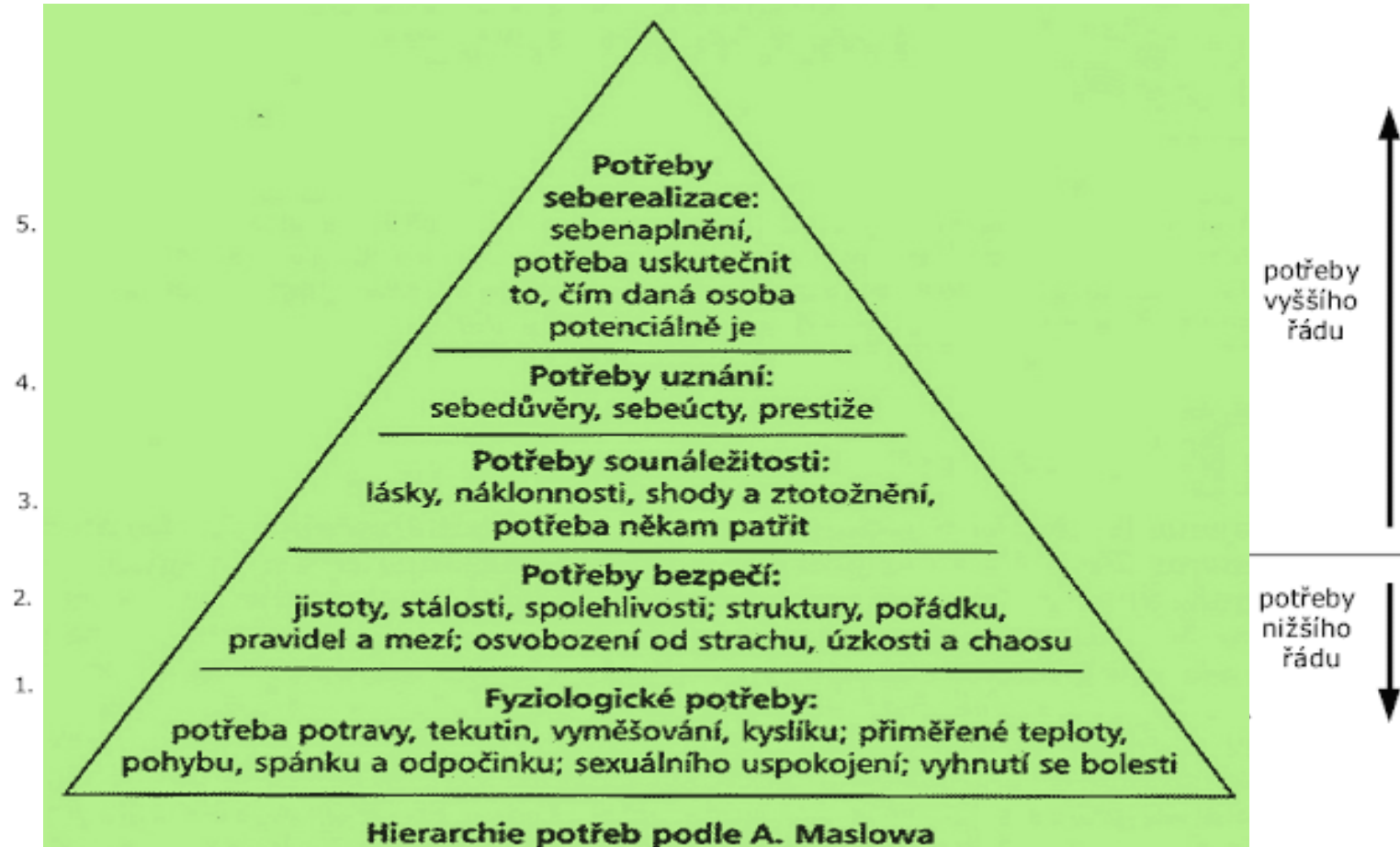
Nižší potřeby

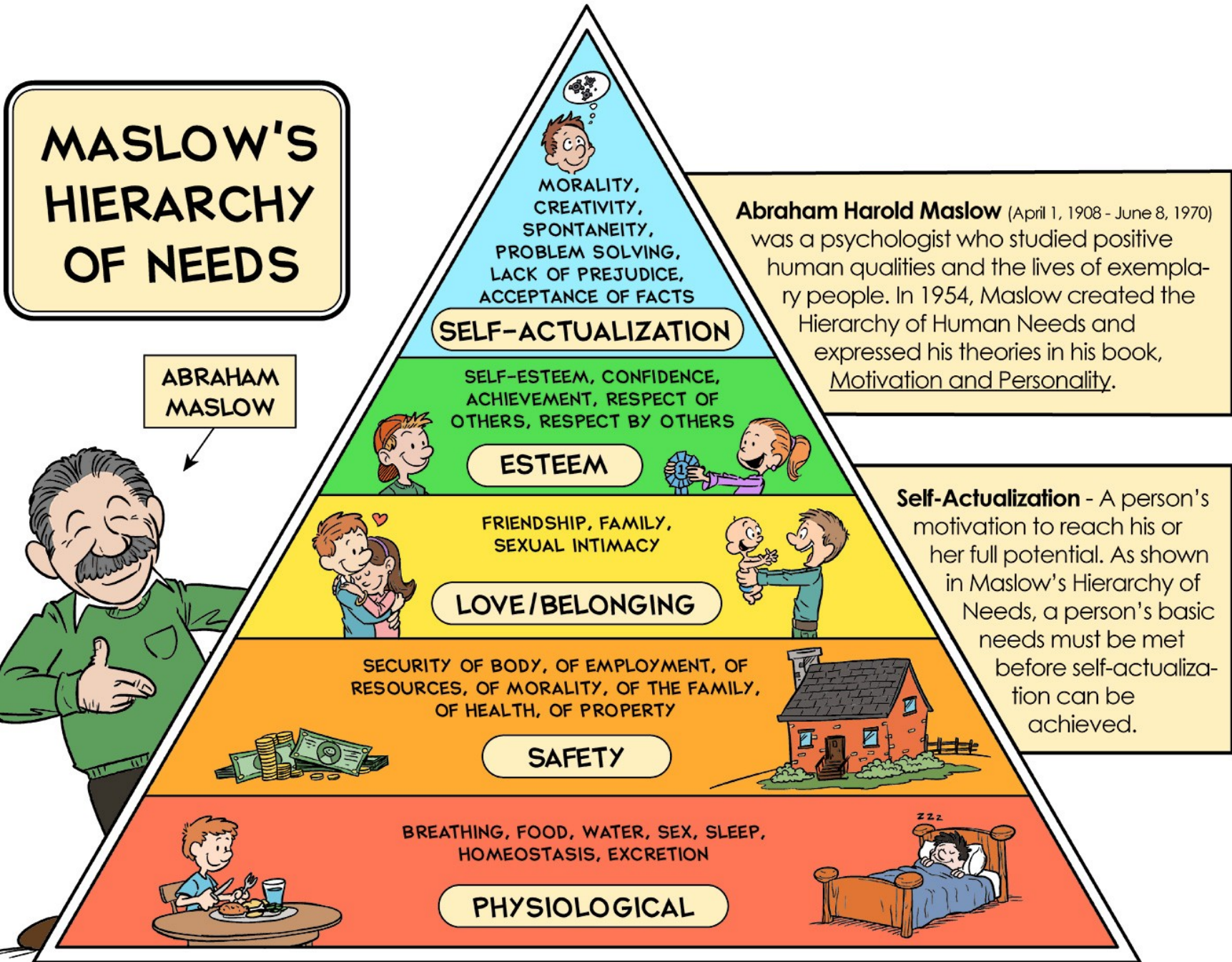
- jsou přítomny už od narození
- přednostní uspokojování nižších potřeb před vyššími potřebami

Vyšší potřeby

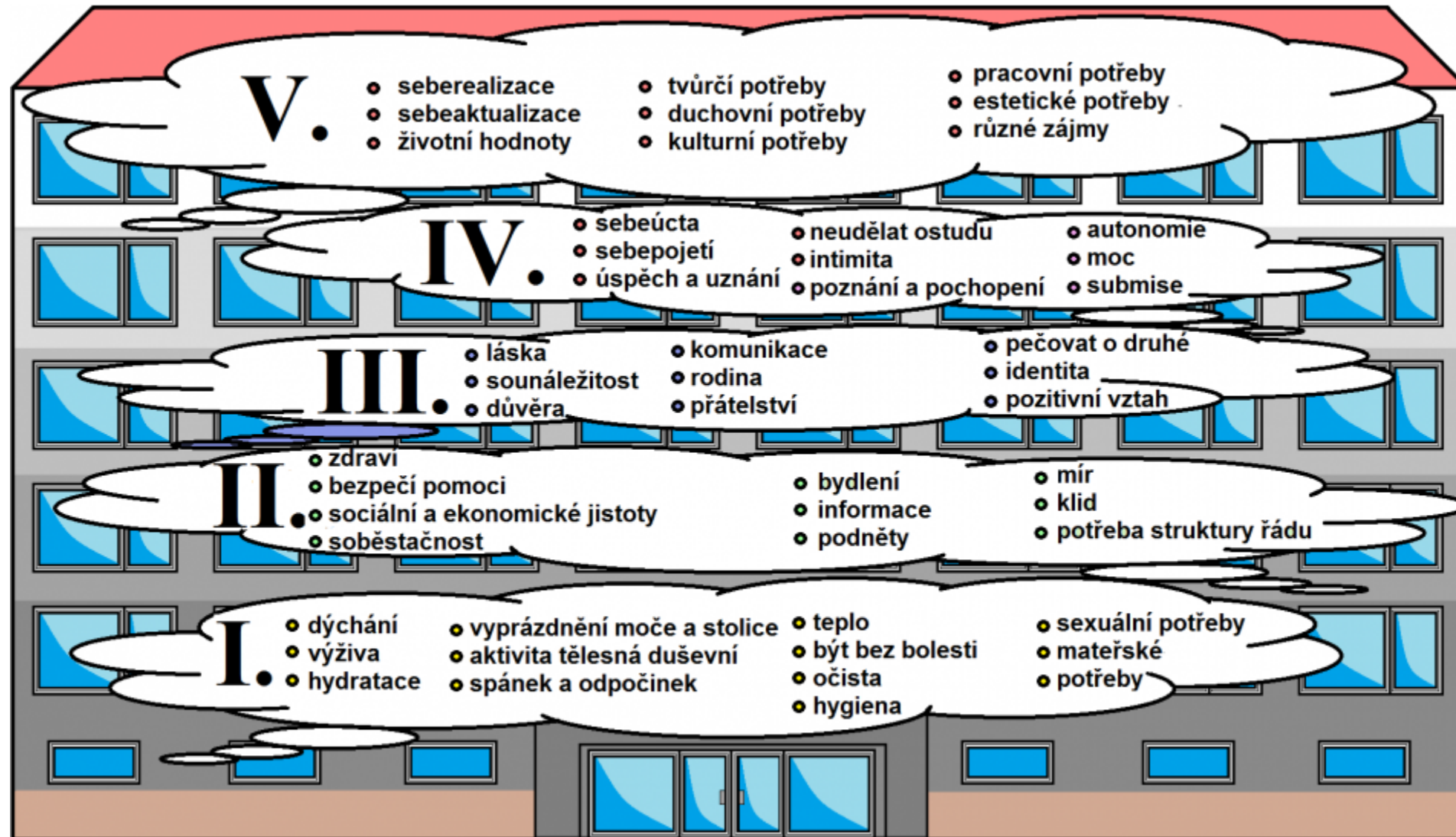
- vznikají fyziologicky později než nižší potřeby
- čím výš v jsou umístěny v pyramidě potřeb, tím méně jsou podstatné pro život
- naplnění vyšších potřeb vede k vnitřnímu klidu

Maslowova pyramida potřeb

Dům životních potřeb dle Chloubové (1992)

Teorie potřeb Manfreda Max-Neefa

□ „Model rozvoje lidské škály“

- klasifikoval potřeby jako nehmotné, nekonečné a určité
- jsou ovlivňovány lidskými kulturami a časovými periodami
- potřeby rozděleny na potřeby existence a přežití

- mezi základní lidské hodnoty řadil základní potřebu bytí, ochranu, city, porozumění, účastnění se, rekreaci, tvoření a svobodu
- bytí, vlastnictví, děláná a interakce.

Mínil, že v rámci uspokojování jedné potřeby může dojít ke snížení nebo úplnému znemožnění uspokojení druhé potřeby. Lidé hledají objekt a způsob uspokojení své potřeby. Každé uspokojování vlastních potřeb je ovlivněno kulturou. U rozdílných kultur vznikají potřeby, jež by odlišné kultury absolutně neměly a nevyžadovaly je

Klasifikace potřeb podle Hendersonové

- 1. Pomoc pacientovi s dýcháním - potřeba dýchání
- 2. Pomoc při příjmu potravy - potřeba výživy
- 3. Pomoc při vyměšování - potřeba vyprazdňování moče a stolice
- 4. Pomoc při udržení žádoucí polohy - potřeba aktivity tělesné i duševní
- 5. Pomoc při odpočinku a spánku - potřeba odpočinku a spánku
- 6. Pomoc při oblékání svlékání a používání vhodného oděvu - estetické potřeby
- 7. Pomoc při udržování tělesné teploty a v normálním rozmezí - potřeba tepla
- 8. Pomoc při udržování čistoty a upravenosti těla, ochrana kůže - potřeba očisty a hygieny
- 9. Ochrana nemocného před nebezpečím z okolí - potřeba bezpečí a jistoty
- 10. Pomoc při komunikaci nemocného, při vyjádření jeho pocitů a potřeb - potřeba komunikace
- 11. Pomoc při vyznávání víry, akceptování jeho pojetí dobra a zla - duchovní potřeby
- 12. Pomoc při produktivní činnosti nemocného - potřeba seberealizace a sebeaktualizace
- 13. Pomoc v odpočinkových činnostech - potřeba odpočinku a spánku
- 14. Pomoc při učení - potřeba seberealizace

Model funkčních vzorců zdraví - Marjory Gordon

- **1. Vnímání zdraví-udržování zdraví**, obsahuje vnímání zdraví a pohody jedincem a způsoby jakými se stará o vlastní zdraví.
- **2. Výživa-metabolismus** zahrnuje způsob přijímání potravy a tekutin ve vztahu k metabolické potřebě organismu.
- **3. Vylučování** - zahrnuje exkreční funkci střev, močového měchýře a kůže
- **4. Aktivita-cvičení** obsahuje způsoby udržování tělesné kondice cvičením nebo jinými aktivitami, zahrnuje aktivity denního života, volného času a rekreační aktivity
- **5. Spánek-odpočinek** zahrnuje způsob spánku, oddechu, relaxace.
- **6. Citlivost** (vnímání) poznávání obsahuje schopnost smyslového vnímání a poznávání, včetně bolesti, a poznávací (kognitivní) schopnosti jedince: orientace, řeč, paměť, abstraktní myšlení, schopnost rozhodování atd
- **7. Sebepojetí-sebeúcta** vyjadřuje, jak jedinec vnímá sám sebe, jakou má o sobě představu
- **8. Role-vztahy** obsahuje přijetí a plnění životních rolí a úroveň interpersonálních vztahů
- **9. Reprodukce-sexualita** zahrnuje reprodukční období a sexualitu, včetně spokojenosti, změn.
- **10. Stres, zátěžové situace** -zvládání, tolerance obsahuje celkový způsob tolerance a zvládání stresových či zátěžových situací.
- **11. Víra-životní hodnoty** obsahuje individuální vnímání životních hodnot, cílů a přesvědčení, včetně víry (náboženského vyznání) a transcendentna (to, co překračuje naši rozumovou a smyslovou zkušenost), které jedince ovlivňují.
- **12. Jiné.**